

mihael

KAPELANIJA SV. MIHAELA ARKANDELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

DVANAESTA NEDJELJA KROZ GODINU

TI SI KRIST -
POMAZANIK BOŽJI!

LIPANJ

Ned 19. DVANAESTA NEDJELJA KROZ
GODINU

Bogdan, Julija, Protazije, Rajka

Pon. 20. Margareta, Naum Ohridski

Uto. 21. Alojzije Gonzaga, Lojzika

Sri. 22. Ivan Fisher, Toma More, Paulin iz
Nole**Dan antifašističke borbe**Čet. 23. **ROĐENJE IVANA KRSTITELJA**Pet. 24. **PRESVETO SRCE ISUSOVO**

Sub. 25. BEZGRJEŠNO SRCE MARIJINO

*Ove godine istog su datuma svetkovina
Rođenja Svetoga Ivana Krstitelja i svetkovina
Presvetog Srca Isusova.**Zbog veće važnosti Gospodnje svetkovine,
svetkovina Rođenja Ivana Krstitelja slavi dan
ranije (23. lipnja) u svim župama u kojima ta
svetkovina nije titular.**U župama u kojima je titular Rođenje Svetoga
Ivana Krstitelja, dan ranije slavi se svetkovina
Presvetog Srca Isusova.*

Naslovnica:

Đuro Seder, **Pantokrator**,<https://www.svetiantosarajevo.com/>

MEDITACIJA

Antipatija 3

SLUŽBA RIJEČI
XII. NEDJELJA KROZ GODINUČITANJA
Ti si Krist - Pomazanik Božji! 4HOMILIJA
O poznavanju i značenju 8SLUŽBA RIJEČI
ROĐENJE IVANA KRSTITELJA
ČITANJA
Ivan mu je ime! 10HOMILIJA
Htjedoše ga prozvati imenom njegova
oca 14SLUŽBA RIJEČI
PRESVETO SRCE ISUSOVO
ČITANJA
Radujte se sa mnom! Nađoh ovcu svoju
izgubljenju! 16HOMILIJA
Nikad te ne bih pronašao da me nisi
potražio 20KATEHEZA
Papa Benedikt XVI. O Srcu Isusovu 22UZ SPOMENDAN
John Fisher 26

NAŠI POKOJNI 28

mihael

19/2022.

Listić Policijske kapelanije sv. Mihaela Arkandela MUP - sjedište i Ravnateljstvo policije,
Godište XVI. (2022.), broj 19 (526); Dvanaesta nedjelja kroz godinu, 12. lipnja 2022.

Kontakt:

vlč. **Željko Rakošec**, policijski kapelan, tel.: 22 712, 85 682; e-mail: zrakosec@mup.hr**Vinko Bakula**, pomoćnik kapelana, tel.: 88 853, 82 805; e-mail: vbakula@mup.hr

Antipatija

Kojiput otkrijem
kako mi je neki čovjek mrzak.
Sve me kod njega izaziva na protivljenje.
Srđi me, kako govori.
Ponašanje mu je drsko.
Odvratno se nameće...
Žuč mi zavrije od prijezira.
Zar drugi ne vide, kako je kod njega sve usiljeno?
Ta lako je prozrijeti tu primitivnost.
A zašto uopće sve to
u meni izaziva protivljenje?
Da, ja u tom čovjeku ne otkrivam strane koje me podsjećaju na me,
a sam ih ne želim priznati?
Možda tu pruža prste skrivena zavist,
jer, evo, netko drugi postiže
što ja potajice želim?
Ne rasrđuje li me upravo ta sličnost s njim?
Što kod sebe ne želim priznati,
kod njega me bode u oči
i tako to – bez posljedica -
od sebe otklanjam.
Moje antipatije,
neobuzdane nastupe bijesa,
bezrazložne izljeve srdžbe,
morat ću jednom staviti pod povećalo
i bolje pogledati!

Prvo čitanje: Zah 12, 10-11; 13, 1

Gledat će onoga koga su proboli (lv 19,37)

Čitanje Knjige proroka Zaharije

Ovo govori Gospodin:
„Na dom Davidov
i na Jeruzalemce
izlit ću duh milosni i molitveni.
I gledat će onoga koga su proboli;
naricat će nad njim kao nad jedincem,
gorko ga oplakivati kao prvenca.
U onaj dan
plač velik nastat će u Jeruzalemu,
poput plača hadad-rimonskog
u ravnici megidonskoj.“

Riječ Gospodnja

Odlomak iz Knjige proroka Zaharije nastao je vjerojatno nakon što je područje Bliskog istoka osvojio Aleksandar Veliki, u posljednjim desetljećima 4. st. pr. Kr. Tekst apokaliptičkim slikama progovara o kušnjama i sjaju Jeruzalema posljednjih vremena, te će naći svoju obilnu uporabu u Novom zavjetu i u kršćanstvu, posebno u odnosu na mesijanska iščekivanja.

Na dom Davidov i na Jeruzalemce Gospodin će izliti duh milosni i molitveni. Važna je ovdje uloga doma Davidova. Riječ je o Davidovoj kraljevskoj dinastiji koja već odavno nije vladala Jeruzalemom. Njezina je vlast prestala s babilonskim progonstvom, a najveći dio Davidova doma bio je pogubljen. Ipak, u vrijeme velikih previranja na svjetskom prizorištu, kad počinje jačati grčki, helenistički utjecaj, prorok predviđa obnavljanje staroga kraljevskoga roda. Duh milosni i molitveni koji će obuzeti i Davidovu dinastiju, ali i sve koji budu prebivali u Jeruzalemu, odnosno cijelu zajednicu vjernih, označava sveukupnu obnovu Božjega naroda. Toj obnovi prethodit će neko tajanstveno trpljenje koje će izazvati tugu i oplakivanje, a plač će se moći usporediti s »plačem hadad-rimonskim u dolini megidonskoj«. Vjerojatno se misli na bitku u kojoj je poginuo jedan od Davidovih potomaka, kralj Jošija. Dodatno svjetlo na taj redak moglo bi baciti i jasnije tumačenje izričaja Hadad-Rimon. Riječ je izvorno o nazivu aramejskoga božanstva Hadada komu je pridodan naslov Rimon, što pak dolazi od aramejske riječi Raman, a znači »Gromovnik«, što je bio i naslov Zeusa kojega su štovali helenisti. U svakom slučaju, žalopojka nad onim koji bude proboden, u eshatološko vrijeme odjekivat će snažno poput žalopojke koja je u davnini imala epske razmjere.

Otpjevni psalam: Ps 63, 2-6.8-9

Tebe žeda duša moja, Gospodine, Bože moj!

O Bože, ti si Bog moj:
gorljivo tebe tražim;
tebe žeda duša moja, tebe želi tijelo moje,
kao zemlja suha, žedna, bezvodna.

U Svetišću sam tebe motrio
gledajuć ti moć i slavu.
Ljubav je tvoja bolja od života,
moje će te usne slaviti.

Tako ću te slaviti za života,
u tvoje ću ime ruke dizati.
Duša će mi biti kao sala i mrsa sita,
hvalit ću te kliktavim ustima.

Ti postade meni pomoć,
kličem u sjeni krila tvojih.
Duša se moja k tebi privija,
desnica me tvoja drži.

Psalam predstavlja pobožnog Židova koji se već od ranih jutarnjih satipočinje obraćati Bogu svojom molitvom. On traži Gospodina koj se objavio u Pismima i sada ga želi susresti u svojoj molitvi i biti s njim u zajedništvu. Dubinska povezanost s Gospodinom je u spoznaji, u traženju i nalaženju koje potiče na još dublje traženje.

Drugo čitanje: Gal 3, 26-29

Koji ste god u Krista kršteni, Kristom se zaodjenuste.

Čitanje Poslanice svetoga Pavla apostola Galaćanima

Braćo:
Svi ste sinovi Božji,
po vjeri u Kristu Isusu.
Doista,
koji ste god u Krista kršteni,
Kristom se zaodjenuste.
Nema više: Židov - Grk!
Nema više: rob - slobodnjak!
Nema više: muško - žensko!
Svi ste vi jedan u Kristu Isusu!
Ako li ste Kristovi,
onda ste Abrahamovo potomstvo,
baštinici po obećanju.

Riječ Gospodnja

Apostol Pavao prethodno je u Poslanici Galaćanima opisao koja je prava uloga Zakona u povijesti izabranoga naroda. Zakon je trebao upozoriti na grijeh, da bi onda obećanje koje je Bog dao Abrahamu moglo biti ostvareno po Isusu Kristu. Zakon je tako čuvao Božji narod, poput kakva odgojitelja, do dolaska slobode u Isusu Kristu. Ta pak sloboda prepoznaje se vjerom. Stoga ovaj liturgijski odlomak i može započeti iznenađujućom izjavom: »Svi ste sinovi Božji.« Kršćani vjerom postaju baštinici slobode u Isusu Kristu. Krštenje označava njihovo srastanje s Kristom. Pritom valja uočiti da Pavao nikad ne stavlja u opreku vjeru i krštenje. Naprotiv, to su dva izričaja iste stvarnosti. Krštenje simbolikom obreda na osjetnoj razini izražava nevidljivu stvarnost vjere. Stoga krštenje i vjera imaju iste učinke. Krštenje i vjera, dakle, ostvaruju bitno jedinstvo između vjernika i Krista, što apostol izriče slikom zaodijevanja Kristom. Na taj način vjernikov život u svemu ovisi samo o Kristu i ni o kakvu drugom sredstvu spasenja, pa bio to i drevni i časni Zakon. Zbog toga on već na početku naglašava: »Svi ste sinovi Božji.« Svi su sinovi Božji, a ne samo neki. Pavao želi reći da Krist sinovstvo Božje proteže na sve ljude. Tako i kaže da više nema razlike između Židova i Grka, roba i slobodnjaka, muškaraca i žena, jer svi su »Jedan u Kristu Isusu«. Kršćani nisu jedno, nego »Jedan« u Kristu. Svatko se od njih Kristom zaodjenuo i zajedno oni nisu neka organizacija, tek neka skupina ljudi, nešto neosobno, nego su zajedno osoba Isusa Krista. Zato su oni »Jedan«.

Evandjelje: Lk 9, 18-24

Ti si Krist - Pomazanik Božji! Treba da Sin Čovječji mnogo pretrpi.

Čitanje svetog Evandjelja po Luki

Dok je Isus jednom u osami molio, bijahu s njim samo njegovi učenici.

On ih upita:

„Što govori svijet, tko sam ja?“

Oni odgovoriše:

„Da si Ivan Krstitelj, drugi: da si Ilija, treći opet: da neki od drevnih proroka usta.“

A on će im:

„A vi, što vi kažete, tko sam ja?“

Petar prihvati i reče:

„Krist - Pomazanik Božji!“

A on im zaprijeti da toga nikomu ne kazuju.

Reče:

„Treba da Sin Čovječji mnogo pretrpi, da ga starješine, glavari svećenički i

pismoznanci odbace, da bude ubijen i treći dan da uskrsne.“

A govoraše svima:

„Hoće li tko za mnom, neka se odrekne samoga sebe, neka danomice uzima križ svoj i neka ide za mnom. Tko hoće život svoj spasiti, izgubit će ga; a tko izgubi život svoj poradi mene, taj će ga spasiti.“

Riječ Gospodnja

Evandeoski odlomak sadrži Petrovu ispovijest vjere koja je poznatija u inačici iz Evandjelja po Mateju. Lukina je vlastitost uvijek Isusova molitva. Prije svakoga značajnoga čina u svom javnom životu Isus u Lukinu evanđelju moli. Takav je slučaj i ovdje. Dok je Petrov odgovor na Isusovo pitanje: »Što vi kažete, tko sam ja?« u Matejevu evanđelju duži i precizniji, ovdje Petar jednostavno kaže: »Krist – Pomazanik Božji«. Nema još govora o tome da bi Isus bio Sin Božji. Luka je, naime, pisao za kršćansku zajednicu u kojoj je, čini se, bilo i podosta vjernika koji su iz židovstva, pa i iz farizejske sljedbe prihvatili Krista. Oni možda nisu bili sposobni odmah povjerovati u svu istinu o Kristu, pa ih Luka polako u nju uvodi. Mnoge stvari ne izriče stoga riječima, ali ih pokazuje Isusovim gestama. Vjeruje se da je to mnogo bliže izvornomu načinu Isusova govora i djelovanja nego što je prikazano u Matejevu evanđelju koje pokazuje već zrelu i izgrađenu kršćansku zajednicu. Isus, baš kao i kasnije Luka, u svom se djelovanju susretao sa Židovima i njihovim vjerovanjima i običajima te im je morao njihovim riječima i prihvatljivim slikama približiti evanđelje. Stoga, ako nije odmah spomenuo Sina Božjega, spominje sada Sina Čovječjega koji mora trpjeti i uskrsnuti. Izriče tako svu istinu služeći se slikom proroka Daniela, a kršćani su pozvani na nasljedovanje.

O poznavanju i značenju

Koliko ljudi poznajete? Sigurno nam spontano pada na pamet mnogo imena i mnogo lica. Ali tko može reći da nekog čovjeka pravo poznaje, onako kakav je taj čovjek stvarno? Jasno, mi ljudi imamo posla jedni s drugima. Imamo iskustva s ovim ili onim čovjekom. Sortiramo ljude u pripadnike i prijatelje, u bliže ili dalje poznanike, u dobre kolege ili one koji igraju svoje igre protiv nas; druge ljude - suvremenike ili već davno pokojne - poznajemo možda samo po čuvenju. Još jedno, drugo pitanje: Tko od nas pravo poznaje sama sebe onako duboko u svim odnosima s drugima? Ono što poznajem, toga sam svjestan i to ima neko značenje za mene. Svidjelo se to meni ili ne, to pripada u moj jedinstveni život, s njegovim jedinstvenim odnosima i vezama. U najboljem slučaju moje mi poznavanje pomaže da svoj život razvijem dobro i probitačno, da rastem prema cjelini, koja mi je povjerena s darom moga života.

Poznajem li Isusa?

Ovo nas pitanje uvodi u neposredno pitanje koje Isus postavlja svojim prijateljima: »Što kažu ljudi, tko sam ja?« I: »što vi kažete, tko sam ja?« To su presudna pitanja. »Tko sam ja za vas, za tebe? Što ja značim vama i tebi?« Možemo ta pitanja sažeti i ovako: »Koje mjesto ja imam u kući tvoga života?« Kao kršćanima po sebi nam je razumljivo da svojim putem idemo s Isusom. To dolikuje, to je dobro. Ali, kako često kršćani idu svojim putem s Isusom uz određene pridržaje. Dok sve ide kao po loju i dok se dobro osjećamo u zajedništvu s Isusom, sve je dobro. Tada vjerujem da Isusa dobro poznajem. Kako često Boga, kako često Isusa, rezerviramo samo za sunčane sate svoga života! Ali poznajem li Isusa stvarno? Ili samo ono što se meni sviđa, što odgovara mojem shvaćanju života? Ima i drugih iskustava iz našeg života, onih grubih i kamenitih. Onih, u kojima mi se ljudi, Crkva, ja sam sebi, pa čak i Bog čine stranim i dalekim. I ta iskustva pripadaju u moj život. Poznavati Isusa znači i u takvim fazama oslanjati se na to njegovo prijateljstvo i zajedništvo na putu i tada ostaje snažno. Pa i onda, kada više ne poznajem ni sama sebe, kada ne

<https://www.firstalliancehq.com/>

vidim šanse niti mogućnosti. Isusovi učenici i prijatelji, onda i danas, suočavaju se s tom stvarnošću: Isus je više od onoga što mislim da ga poznajem. Isus se ne iscrpljuje u slici koju si ja pravim o njemu. To jest i ostaje samo fragment, djelomični uvid. U hod s Isusom uključenje i zahtjev za većom cjelinom, jer Isusov put mora postati put učenika: čak u patnji i umiranju, kada je put s Isusom križni put! Isus obećava budućnost svima koji čitavim putem idu s njime. Tad je to stvarno put u život koji ima postojanost.

Upoznati se s Isusom

Ono što poznajem, ima značenje za mene. Poruka današnje nedjelje poziva mene i sve nas da si postavimo pitanje o značenju Isusa u mom životu: »Tko sam ja za tebe? Što ti značim? Kime me smatraš?« To je izazov, ali i velik zahtjev u dobrom smislu: s obzirom na vlastiti govor, mišljenje i djelovanje, u kritičkom promatranju preispitati koje mjesto ja u svom životu dodjeljujem Isusu; mogu li stvarno dopustiti da me on prožme i obilježi; jesam li stvarno spreman uvijek dublje ga upoznavati kao onoga koji me

poziva u život i koji me radi veće cjeline izaziva da ne potiskujem stvarnost nošenja križa?

Naša kršćanska vjera nam kaže da je Isus više od Mesije za sunčane sate u životu. On je također više od savršena dobra čovjeka ili jako nadarena propovjednika ili neustrašiva socijalnog reformatora. Isus je Sin Božji i Sin Čovječji, koji daruje život, darujući sama sebe. Tu stojimo pred središtem i izazovom svoje vjere. Tko je s njime na putu, mora prihvatiti i tu stvarnost i odvažiti se povjeriti se njemu. Isusa upoznati i povjeriti mu se znači: rasti u nadi i ljubavi i korak po korak njegov put učiniti svojim putem. Isus to očekuje od nas! I poziva nas i doziva, traži i traži da činimo slično njemu. Jer radi se o životu i o većoj cjelini, u koju je svaki čovjek jedinstveno i nezamjenljivo postavljen. Ono što poznajem, to ima značenje za mene. Danas želim postati svjestan: Slijediti Isusa znači ići u život. On poznaje put. On jest put. Tim putem želim koračati. U konačnici on znači sve!

Prvo čitanje: Iz 49, 1-6

Postavit ću te za svjetlost narodima.

Čitanje Knjige proroka Izaije

Čujte me, otoci,
slušajte pomno, narodi daleki!
Gospodin me pozvao od krila materina,
od utrobe majke moje on me imenovao.
Od usta mojih britak je mač načinio,
sakrio me u sjeni ruke svoje,
od mene je oštru načinio strijelu,
sakrio me u svome tobolcu.
Rekao mi: „Ti si Sluga moj, Izraele,
u kom ću se proslaviti!“
A ja rekoh: „Zaludu sam se trudio,
nizašto naprezao snagu.“
Ipak, kod Gospodina je moje pravo,
kod mog Boga nagrada je moja.
A sad govori Gospodin,
koji me od utrobe Slugom svojim načini,

da mu vratim natrag Jakova,
da se sabere Izrael.
Proslavih se u očima Gospodnjim,
Bog moj bijaše mi snaga.
I reče mi:
„Premalo je da mi budeš Sluga,
da podigneš plemena Jakovljeva
i vratiš Ostatak Izraelov,
nego ću te postaviti za svjetlost narodima
da spas moj budeš do nakraj zemlje.“

Riječ Gospodnja

Današnje prvo čitanje vodi nas i u određen politički kontekst. Izraelski narod nema više svoje »države«, živi u izgnanstvu pod vlašću tuđinskih sila (prvo Babilonci, potom Perzijanci). Prorok vrši svoje poslanje dok perzijski kralj Kir neumoljivo osvaja područja na čitavom Bliskom istoku. Svojim proroštvima prorok se ne obraća kralju, već se obraća vjernicima kako bi im pomogao da povijesne događaje tumače u svjetlu vjere. Riječ je o Drugoj pjesmi o Sluzi Gospodinovom. Za razliku od Prve pjesme koju izriče Bog, ova dolazi izravno iz usta sluga. On upućuje svoje riječi sve do nakraj zemlje.

Važno je primijetiti promjenu povezanu s poslanjem od početnog poslanja usmjerenog samo Izraelu u kojemu Sluga primjećuje neuspjeh, otvara mu se poslanje koje će obuhvatiti sve narode.

Izaija u pjesmama o Sluzi Gospodinovom ocrta osobu koju Bog šalje narodima kako bi im donio spasenje. Iako tradicionalno tumačenje ove Pjesme o Sluzi pripisuje Kristu, postoji nekoliko dodirnih točaka i s današnjim svetcem, Ivanom Krstiteljem. Poziv od krila majčinog podsjeća na viđenje koje je imao Zaharija u Hramu (usp. Lk 1,5-25). Naslov »sluga« upućuje na Ivanovu poslušnost Božjoj riječi. »Britak mač« koji se spominje odnosi se na riječ kojom je Krstitelj pozivao ljude na obraćenje. Pouzdanje u Gospodina bit će mu uzvraćeno unatoč neuspjehu njegova poslanja, jer će biti uhićen i Herod će mu dati odrubiti glavu prije nego se sav narod obratio. Posljednja je slika povezana sa zadaćom daje narod privodio Gospodinu. Jedino se riječi iz 6. retka ne mogu primijeniti na Ivana jer opisuju izvanredno Isusovo poslanje kojim će on donijeti spasenje ne samo Izraelu, već svim narodima.

Otpjevni psalam: Ps 139, 1-3.13-15

Hvala ti što sam stvoren tako čudesno!

Gospodine, proničeš me svega i
poznaješ,
ti znaš kada sjednem i kada ustanem,
izdaleka ti već misli moje poznaješ.
Hodam li ili ležim, sve ti vidiš,
znani su ti svi moji putovi.

Jer ti si moje stvorio bubrege,
satao me u krilu majčinu.
Hvala ti što sam stvoren tako čudesno,
što su djela tvoja predivna.

Dušu moju do dna si poznavao,
kosti moje ne bijahu ti sakrite
dok nastajah u tajnosti,
otkan u dubini zemlje.

Ovo je sigurno jedan od pjesnički najbogatijih psalama u Psaltiru. Psalam se može podijeliti u dva dijela: meditativni razgovor »s Bogom i o Bogu«, te drugi dio koji je svojevrsna pobuna u molitvenoj formi. U dijelu psalma koji donosi današnja liturgija može se iščitati kako psalmist razmišlja o vlastitom biću koje je ograničeno, a opet tako veličanstveno stvoreno. Božanska stvarnost nije prikazana na neki filozofsko-teološki način, naglašavajući Božju svemoć, sveprisutnost i znanje, već kroz osobni odnos »ja« malenoga čovjeka i »ti« neusporedivog božanstva izraženo je osobno (može se reći i intimno) divljenje pobožnika prema Božjoj stvarnosti.

Drugo čitanje: Dj 13, 22-26

Pred Kristovim je dolaskom Ivan propovijedao.

Čitanje Djela apostolskih

U one dane:

Progovori Pavao:

„Bog podiže ocima Davida za kralja.

za nj i posvjedoči: Nađoh Davida, sina Jišajeva, čovjeka po svom srcu, koji će ispuniti sve moje želje. Iz njegova potomstva izvede Bog po svom obećanju Izraelu Spasitelja, Isusa. Pred njegovim je dolaskom Ivan propovijedao krštenje obraćenja svemu narodu izraelskomu. A kad je Ivan dovršavao svoju trku, govorio je: 'Nisam onaj za koga me vi držite. Nego za mnom evo dolazi Onaj komu ja nisam dostojan odriješiti obuće na nogama.'„

„Braćo, sinovi roda Abrahamova, vi i oni među vama koji se Boga boje, nama je upravljena ova Riječ spasenja.“

Riječ Gospodnja

Današnje drugo čitanje dio je Pavlovog govora u sinagogi u Antiohiji Pizidijskoj u koju je stigao s Barnabom nakon što su napustili Pergu pamfilijsku. Nakon što je kratko podsjetio na starozavjetnu povijest Izlaska, Pavao odmah govori o Isusovom podrijetlu iz loze Davidove. Pavlova namjera je jasna: nije potrebno izlagati sve povijesne podatke kako bi došao do središnje teme svoga navještaja: »Spasitelja, Isusa«. Bog je poslavši Isusa ostvario svoje obećanje »Izraelu«. Redci koji slijede, iako se čine kao dopuna, žele naglasiti kako se u navještaju Isusa kao Spasitelja ne smije zaobići njegov preteča, Ivan Krstitelj. Spomen na njega važan je za ranokršćansko poimanje Isusovog spasiteljskog djelovanja. Djelovanje Ivana Krstitelja prethodilo je Isusovom, a ono se sastojalo u »propovijedanju krštenja obraćenja«. Krštenje obraćenja predstavlja značajan oblik promjene koje je podrazumijevalo vanjski znak promjene. Ivan je dakle poticao sav narod Izraela na obraćenje i da se u znak pokajanja krste. Ivanovo naviještanje prethodilo je tako Isusovom.

Ivanov navještaj događa se u vrijeme kada je Isus već započeo sa svojim poslanjem. Na ovaj način postaje jasnije kako se dva poslanja međusobno isprepliću. Ivan se predstavlja kao onaj koji Isusu »nije dostojan odriješiti obuće na nogama«. Završivši ovu evanđeosku pripremu, Pavao konačno prelazi na bit svog navještaja i upućuje riječ slušateljima. Naviještajući im riječ spasenja poziva se na Isusa Spasitelja. Bilo je nužno da se Božja riječ spasenja navijesti prvo onima kojima je i bila obećana. Pavao nastavlja govoreći kako se spasenje očitovalo u Isusovom životu, smrti i uskrsnuću.

Evandjelje: Lk 1, 57-66.80

Ivan mu je ime!

Čitanje svetog Evandjelja po Luki

Elizabeti se navršilo vrijeme da rodi. I porodi sina. Kad su njezini susjedi i rođaci čuli da joj Gospodin obilno iskaza dobrotu, radovahu se s njome.

Osmoga se dana okupe da obrežu dječaka. Htjedoše ga prozvati imenom njegova oca - Zaharija, no mati se njegova usprotivi:

„Nipošto, nego zvat će se Ivan!“

Rekoše joj na to:

„Ta nikoga nema od tvoje rodbine koji bi se tako zvao.“

Tada znakovima upitaju oca kojim ga imenom želi prozvati. On zaista pločicu i napisa

„Ivan mu je ime!“

Svi se začude, a njemu se umah otvoriše usta i jezik te progovori blagoslivljajući Boga.

Strah obuze sve njihove susjede, a po svem su se Gorju judejskom razglašavali svi ti događaji. I koji su god čuli, razmišljahu o tome pitajući se:

„Što li će biti od ovoga djeteta?“

Uistinu, ruka Gospodnja bijaše s njime.

Dječak je međutim rastao i duhom jačao. Boravio je u pustinji sve do dana svoga javnog nastupa pred Izraelom.

Riječ Gospodnja

Rođenje Ivana Krstitelja u Lukinom evanđelju prikazano je dosta sažeto. Događaj rođenja je zapravo samo natuknut da bi se pridalo na važnosti onome što slijedi - Božja dobrota i prouzrokovana radost drugih. Luka govori o zakonskoj odredbi obrezanja, te ujedno spominje davanje imena. Izraelci su obično davali ime u trenutku rođenja. Luka je očito bio pod grčkim običajem prema kojem se ime davalo nakon osam dana (ili čak devet za dječaka) nakon rođenja. Luka nije samo povezao obrezanje i davanje imena, nego je i pojednostavio stvari govoreći kako su prijatelji dijete željeli »prozvati imenom njegova oca - Zaharija«.

Slijedi Elizabetina reakcija kojom ona zahtijeva da se djetetu da ime Ivan, čime u mnogima budi čuđenje. Uobičajeno je bilo da samo otac daje ime, rijetko kad majka. Imena koja su se davala bila su ona djedova, rijetko očeva. Ime Ivan, osim što je bilo neočekivano, prema nekima nije bilo prigodno, što i pokazuju komentari prisutnih. Ekizabetinu želju potvrdio je i Zaharija, a da se nisu unaprijed dogovorili o imenu. Za Luku je ime Ivan božanskog podrijetla i sve se događa pod okriljem providnosti.

Zaharijin čin vjere i poslušnosti dovodi do još jednog milosnog događaja: »A njemu se umah otvoriše usta i jezik, te progovori blagoslivljajući Boga«. Izvještaj završava opisom reakcije prisutnih te upitom: »Što li će biti od ovoga djeteta?« Luka nadodaje da je ruka Gospodnja bila s djetetom. Nakon izvještaja o Ivanovom rođenju Luka piše Zaharijin proročki himan Blagoslovljen te završava izvještaj o Ivanu Krstitelju riječima o njegovom rastu. U tim posljednjim riječima moguće je prepoznati biblijske izraze o izvještajima odrastanja nekih biblijskih likova: Izak i Jišmael; Samson. Govoreći o Ivanovom boravku u pustinji, Luka uvodi u buduće Ivanovo poslanje. Ovo je karakteristika Lukinog evanđelja: sve je ispunjenje starih proroštava, priprema za buduće događaje.

Htjedoše ga prozvati imenom njegova oca

Događaj rođenja Ivana Krstitelja prijelomni je trenutak povijesti spasenja. Rođenje Ivanovo predstavlja prelazak iz Staroga u Novi zavjet. Tako je i s rođenjem svakoga od nas. Rođenjem djeteta počinje novi svijet. Prestaje staro, a počinje novo doba. S nama se rađa budućnost.

Starozavjetni svećenik Zaharija i njegova supruga Elizabeta iščekivali su spasenje i rođenje djeteta koje će pokazati blizinu Božju svome Izabranom narodu. Bog u kojeg su vjerovali bio je Bog vjeran svojim obećanjima. I sebe su smatrali dijelom Božjeg naroda koji je iščekivao spasenje. Nade da će i sami biti dionicima toga događanja kopnile su godinama starosti i sve manjim izgledima da će začeti i roditi dijete. Ipak, neočekivani preokret. Zaharija je doživio Božju objavu u Hramu. Elizabeta je zatrudnjela. Zaharija je ostao bez riječi pred čudom koje se događalo. Njih dvoje vidjeli su Boga na djelu. Promatrači pak, rodbina, prijatelji, znanci, nisu to vidjeli. Nisu znali i nisu primijetili da se sprema nova budućnost. Dijete koje se rodilo Zahariji i Elizabeti bilo je, kao i sva druga djeca, još jedno obično dijete u nizu generacija. O tom uvjerenju današnji

evanđeoski odlomak svjedoči riječima: »htjedoše ga prozvati imenom njegova oca«.

Rođenjem svakoga djeteta počima nova povijest. Otvaraju se nove mogućnosti. Novi život dolazi. Ipak, često smo skloni to zaboraviti. I mi se poput Zaharijinih i Elizabetinih rođaka, susjeda i znanaca ponašamo kao oni koji nemaju nade. I mi, u rođenjima nove djece ne gledamo nove mogućnosti i novi svijet koji dolazi nego novu djecu smatramo samo nastavkom staroga svijeta. Pa nam se onda dogodi da djecu tako i odgajamo. Želimo da ostvare naše snove, da učine ono što mi nismo uspjeli, da produže naš život, ožive stare tradicije. Nije po sebi loše učiti djecu iskustvima iz povijesti. Potrebno je osvijestiti vrijednost svih nastojanja što su ih poduzeli naši predšasnici. Ipak, ako djecu samo usmjerujemo prema prošlosti, a zaboravljamo ih poticati da sami pronađu nove putove prema ostvarenju vlastitih zadaća i vlastitih mogućnosti, stavljamo točku na svoju i njihovu budućnost.

Iskustvo prošlosti ne bi nam smjelo biti zapreka za napredovanje. Dostignuća onih koji su živjeli prije nas ne smiju sputati niti nas same, niti djecu budućih generacija. Žalovati za starim vremenima u kojima je sve bilo tako lijepo i bajno, za vremenima u kojima su svi imali posla i novaca, u kojima su djedovi i bake uživali mir i blagostanje,

<https://www.donboscofigline.it/>

vrlo je pogubno i nemotivirajuće za buduće generacije. Upravo takav stav izrazili su Elizabetini i Zaharijini rođaci rekavši da je za njihovo novorođeno dijete najbolje ime njegova oca. Iskazali su svoje uvjerenje da je najbolje da sve ostane po starom. Da se ništa ne mijenja.

Elizabeta prva, a potom i Zaharija, izražavaju svoje neslaganje. Daju djetetu novo, neuobičajeno i netradicionalno ime. »Ivan mu je ime!« - piše Zaharija na pločicu. Čim je napisao to novo ime, nestala je njegova šutnja, njegova nijemost je prestala, otvorila su mu se usta, počeo je govoriti. On, predstavnik starozavjetne vjere, starih uvjerenja, počinje govoriti o novom svijetu, o novim događajima koji slijede zbog rođenja njegova sina.

Zaharija progovara iz iskustva i mudrosti prošlosti. Potpora je svome sinu u njegovoj budućnosti. Svoje povjerenje stavlja u Boga koji nas uči da je tek budućnost utemeljena na prošlosti korak bliže njemu. Zaharija tim činom uči i svog sina Ivana, ali i sve nas, da je tek s razumijevanjem prošlosti moguće u sadašnjosti ostvariti civilizacijski korak prema budućnosti. Kvalitetno živjeti moguće je ukoliko se crpi znanje, iskustvo i mudrost iz života starih i

prenosi u naše napredovanje. Ivan je iz tog Zaharijinog čina mogao naučiti ono što nama često nedostaje. Ni Zaharija, a ni njegov sin Ivan nisu predstavljali kraj svijeta i vrhunac razvoja. Ivan je naslijedio Zahariju. Kao novi čovjek usmjeren prema budućnosti Ivan će pripremiti put dolasku Isusa Krista.

Svatko je od nas pozvan izvršiti svoju ulogu u povijesti spasenja i u povijesti rasta i napretka ljudskoga roda. Život nije prestao odlaskom starih generacija, niti će prestati s našim odlaskom. Imati mudrosti pročitati iz povijesti niz nasljedstva i ponašati se u skladu s tim čini se najvećom mudrošću. Takvim se postupcima otvara novim generacijama put njihova napretka. Gledajući Zaharijin postupak i doživljavajući ga kao uputu za naš vlastiti život, otvarajmo mogućnosti našim potomcima za njihov životni zadatak. Ne sprečavajmo ih rasti obavljanjem poslova i zadaća umjesto njih. Skrbimo za njihov budući i zdrav razvoj predajući im mudrost koju smo stekli vlastitim životom i naslijedili od prijašnjih generacija.

Prvo čitanje: Ez 34, 11-16

Sam ću pasti svoje ovce i dati im počinka.

Čitanje Knjige proroka Ezekiel

Ovo govori Gospodin Bog:
 „Evo me,
 sam ću potražiti ovce svoje
 i sam ću ih pasti!
 Kao što se pastir brine za ovce svoje
 kad se nađe uza stado raspršeno,
 i ja ću se pobrinuti za svoje ovce
 i skupit ih iz svih mjesta
 u koja se raspršiše u dan oblaka i mraka.
 Izvest ću ih iz narodâ,
 skupit ću ih iz zemalja
 i dovesti ih u zemlju njihovu
 da ih pasem na gorama izraelskim,
 po svim dolinama i travnjacima.
 Pâst ću ih na izvrsnim pašama,
 ovčinjaci će im biti

na visokim gorama izraelskim;
 ondje će počivati u dobrim ovčinjacima
 i pâst će na sočnim pašama,
 po gorama izraelskim.
 Sâm ću pasti ovce svoje
 i sam ću im dati počinka
 - govori Gospodin Bog.
 Potražit ću izgublenu,
 dovesti natrag zalutalu,
 povit ću ranjenu
 i okrijepiti nemoćnu,
 bdjeti nad pretilom i jakom
 - pâst ću ih pravedno. „

Riječ Gospodnja

Ezekiel je bio deportiran u Babiloniju god. 597. pr. Kr. zajedno s dijelom prvaka i naroda, desetak godina prije razorenja svetog grada. U sužanjstvu je pratio događaje u domovini te tješio sunarodnjake u Babiloniji da ustraju u vjeri djedova a samodostatnim pastirima u Jeruzalemu poručivao da loše vrše svoju službu te da će im je Bog oduzeti. Poglavlje 34 spada u odsjek prorokovih propovijedi za vrijeme i nakon opsade Jeruzalema. U ovom poglavlju Bog preko proroka upućuje oštar ukor vidljivim pastirima te najavljuje eshatonsko doba kad će osobno pasti svoje ovce i uspostaviti sveopći mir. Isus se osjećao ispuniteljem ovog proročanstva te se zato proglasio dobrim pastrom (usp. Iv 10, 1-8; Mt 18, 12-14 i Lk 15, 4-7). Poglavlje počinje prijetnjom zlim pastirima koji bi trebali odražavati brigu Božju za narod Božji. Završava, međutim, obećanjem spasenja svima. U našem današnjem odlomku imamo samo Božje obećanje o sabiranju naroda i brizi za ovce koje su vjernici.

U r. 11 značajna je riječ "...sam ću potražiti ovce svoje..." Za Izraelce u tuđini bila je to snažna utjeha, jer je Bog sa svojim narodom i u sužanjstvu. Inicijativa za spas dolazi od njega. Vjera u novi egzodus, izlazak iz sužanjstva bila je kao melem starozavjetnim vjernicima u vremenu očaja i rasula. Izraelske gore, doline i travnjaci bile su slike od kojih su Izraelci živjeli u tuđini. Obećanje o povratku držalo ih je da ne padaju u očaj. Bog obećava posebnu brigu za najugroženije: "Potražit ću izgublenu, dovesti natrag zalutalu, povit ću ranjenu i okrijepit nemoćnu". Bog vidi svakoga osobno, u svoj njegovoj bijedi i nevolji. To on danas čini po Kristu proslavljenom patniku koji djeluje u Crkvi i po Crkvi.

Otpjevni psalam: Ps 23,1-6

Gospodin je pastir moj: ni u čem ja ne oskudijevam.

Gospodin je pastir moj:
ni u čem ja ne oskudijevam;
na poljanama zelenim
on mi daje odmora.
Na vrutke me tihane vodi
i krijepi dušu moju .

Stazama pravim on me upravlja
radi imena svojega.
Pa da mi je i dolinom smrti proći,
zla se ne bojim jer si ti sa mnom.
Tvoj štap i palica tvoja
utjeha su meni .

Trpezu preda mnom prostireš
na oči dušmanima mojim.
Uljem mi glavu mažeš,
čaša se moja prelijeva .

Dobrota i milost pratit će mene
sve dane života moga.
U Gospodnjem ću domu prebivati
kroz dane mnoge .

***P**salam o pastiru i zelenim poljanama predstavlja i opisuje brigu Gospodina za Izrael. Zanimljivo je primijetiti kako pjesnik ne spominje ovce, ali stoga svoj opis upotpunjuje slikama gostoprimstva: postavljena trpeza, ulje koje se izlijeva po glavi i čaša koja se prelijeva. Psalam podsjeća na darove koji dolaze i na milosti koje proizlaze iz sakramenata. U krštenju, potvrdi i euharistiji je izvor radosti koja prati vjernike sve dane njihova života.*

Drugo čitanje: Rim 5, 5-11

Bog pokaza ljubav svoju prema nama.

Čitanje Poslanice svetoga Pavla apostola Rimljanima

Braćo:
Nada ne postiđuje. Ta ljubav je Božja razlivena u srcima našim po Duhu Svetom koji nam je dan!
Doista, dok mi još bijasmo nemoćni, Krist je, već u to vrijeme, za nas bezbožnike umro.
Zbilja, jedva bi tko za pravedna umro; možda bi se za dobra tko i odvažio umrijeti.
A Bog pokaza ljubav svoju prema nama ovako: dok još bijasmo grešnici, Krist za nas umrije.

Koliko li ćemo se više sada, pošto smo opravdani krvlju njegovom, spasiti po njemu od srdžbe?

Doista, ako se s Bogom pomirismo po smrti Sina njegova dok još bijasmo neprijatelji, mnogo ćemo se više, pomireni, spasiti životom njegovim.

I ne samo to!

Dičimo se u Bogu po Gospodinu našem Isusu Kristu po kojem zadobismo pomirenje.

Riječ Gospodnja

Poslanica Rimljanima raspravlja o darovanom opravdanju kojim ljudi stupaju u prijateljski odnos s Bogom. Vjerom i krštenjem pridruženi Kristu, ljudi su pomireni s Bogom Ocem i obdareni Duhom Svetim koji im je darovan. Žive u nadi da će postići eshatonsko spasenje.

U ovom odlomku Apostol podsjeća na vjerničko iskustvo unutarnjeg mira i ljubavi Božje. U današnjoj liturgiji ključni su reci 5 i 8. U r. petom uči Pavao da je ljubav Božja razlivena u srcima našim po Duhu Svetom koji nam je dan. Ljubav kojom Bog nas ljubi! Duh je vjernike "pomazao" probudivši u njima pristanak na propovijed misionara i obilježivši ih krsnim biljegom. On neprestano djeluje u pojedincima i zajednici podsjećajući ih da je Bog sama ljubav u koju su uronjeni svi krštenici. Duh Sveti je ljubav Očeva u srcima vjernika. On podržava nadu u konačno spasenje. Bog je svoju ljubav prema nama neopozivo očitovao u smrti Kristovoj. "Krist za nas umrije" u r. 8 znači: "Smrt Kristovu, do koje je došlo zloporabom vjerske i političke vlasti nad Isusom, Bog čini sredstvom svoje naklonosti prema ljudima; Krist je umro nama u prilog; od njegove smrti mi imamo trajni zalog mira i prijateljstva s Ocem nebeskim." To je osnovni događaj Božje ljubavi koji se u sakramentima ponazočuje kroz povijest. "Dičiti se u Bogu" za razliku od onih koji se diče svojom mudrošću (Grci) ili djelima Zakona (Židovi), znači radosno se nadati ispunjenju Božjih obećanja u Kristu. Oslanjati se na nezasluženu ljubav Božju. "Po kojemu zadobismo pomirenje" je aorist koji podsjeća na krsni događaj. Od tog događaja teče naša izmirenost s Bogom koja je trajni temelj unutarnjeg mira i oslanjanja na Božju ljubav.

Evandjelje: Lk 15, 3-7

Radujte se sa mnom! Nađoh ovcu svoju izgubljenju!

Čitanje svetog Evandjelja po Luki

U ono vrijeme:
Reče Isus farizejima i pismoznancima ovu prispodobu:

obraćena grešnika negoli zbog devedeset i devet pravednika kojima ne treba obraćenja.“

„Tko to od vas, ako ima sto ovaca pa izgubi jednu od njih, ne ostavi onih devedeset i devet u pustinji te pođe za izgubljenom dok je ne nađe? A kad je nađe, stavi je na ramena sav radostan pa došavši kući, sazove prijatelje i susjede i rekne im: 'Radujte se sa mnom! Nađoh ovcu svoju izgubljenju.' Kažem vam, tako će na nebu biti veća radost zbog jednog

Riječ Gospodnja

Petnaesto poglavlje Lukina evandjelja sadrži na početku napomenu kako su se "oko Isusa okupljali svi carinici i grešnici da ga slušaju" a farizeji i pismoznanci prigovarali Isusu što "prima grešnike i blaguje s njima". Ovdje "prima" znači: ljubazno s njima postupa, ima za njih vremena i ljubavi. Takav stav još je više prisutan u blagovanju za istim stolom, jer je na Istoku Isusova vremena zajedničko blagovanje odražavalo novi stupanj povezanosti i prijateljstva među sustolnicima. Očito da je Isus "primao" grešnike te s njima blagovao s nakanom da i svojim postupcima objavljuje Boga koji zove na obraćenje i nudi oproštenje. Isus se tako vladao prema grešnicima da su uviđali kako je duhovni preokret moguć i poželjan. To osobito Luka poručuje prizorom obraćenja dobrog razbojnika na križu i promatrača pod križem (Lk 23,40-42. 48).

Parabola počinje pitanjem na koje se očekuje pozitivan odgovor: "Svatko od nas postupa kao pastir koji ostavlja 99 ovaca i traži izgubljenju dok je ne nađe!" Običaj da pastir stavi ovcu na ramena postojao je u stara vremena ne samo kod Židova nego i kod Grka i drugih starih naroda. To se vidi na spomenicima njihove kulture. Isus se služi tom čestom pojavom da objasni strpljivo ljubav Božju prema odlutalim grešnicima. Lukin kontekst parabole odgovara povijesnoj situaciji u vrijeme Isusovo, jer je Isus svojim postupcima i učenjem osuđivao držanje farizeja prema grešnicima zato što im nisu omogućavali šansu za obraćenje. Isus ovdje ne tuži svoje protivnike za glumljeni moral nego ih svrstava među pravednike kojima ne treba obraćenja. Farizeji ne odražavaju svojim postupcima Božju radost nad povratkom izgubljenih. Za razliku od ovaca koje bivaju pronađene i odnesene mimo svoje volje, kod grešnika je potrebno obraćenje - pristanak da budu nađeni i odneseni. Farizeji griješe što su u tom smislu nemilosrdni prema grešnicima. Isus ovom parabolom ne ismijava pravednost niti idealizira grijeh nego objavljuje Božju radost nad pronalaskom izgubljenih.

Štovati Srce Isusovo uključuje prihvaćanje ove Božje radosti nad svima koji se vraćaju. Nismo li svojim osuđivanjem bližnjih i krivim svjedočenjem Boga ponekoga otjerali od ove Božje radosti?

Mato Zovkić, <https://www.ktabkbih.net>

Nikad te ne bih pronašao da me nisi potražio

Isusovu prisodobu iz današnjeg Evandjelja možemo promatrati iz dvije perspektive. Jedna je perspektiva pastira koji traži izgublenu ovcu, a druga je perspektiva izgubljene ovce.

Izgubiti

Tek kad nešto izgubiš, shvatiš koliko to vrijedi! Često imamo priliku uvjeriti se koliko je ova izreka istinita. Osjećaj nemoći koji nas obuzme pri gubitku dragog nam predmeta, osobe ili nečijeg povjerenja, pamtimo cijeli život. I onda se zaklinjemo kako bi sve dali samo da to nismo izgubili. Ali uzalud, bol i praznina ostaju.

Isus koristi odnos čovjeka prema izgubljenim stvarima, te to uspoređuje s odnosom neba prema izgubljenim ljudima. Jedna duša vrijedi više nego čitav svijet.

Zanimljivo je kako Isus ne raspravlja i ne navodi zašto se ovca izgubila, nego ističe kako pastir ostavlja ostale ovce da bi pronašao izgublenu. Ostaviti 99 ovaca u

pustinji te se dati u potragu za jednom nije baš razborito. Logika kojom živimo i osnove ekonomije ne slažu se s rizikom i gubljenjem vremena radi jedne ovce. Nije bitna. »Bolje vrabac u ruci nego golub na grani.« Međutim pastir unaprijed isključuje svako uskogrudno računanje. Motiv koji pastira pokreće nije ljudski način razmišljanja. On riskira. Srce ga vuče za tom izgubljenom ovcom. Pastir osjeća veliku bol i prazninu i bez razmišljanja kreće u potragu koja može imati samo jedan ishod, a to je pronaći izgublenu ovcu. Nakon pronalaska ovce, pastir je radostan.

Biti izgubljen

Znamo što znači nešto izgubiti, ali kako je to biti izgubljena ovca? Kako cijela situacija izgleda iz njene, odnosno moje perspektive?

Kaže jedna priča da su se djeca igrala skrivača. I mali Ivan najbolje se sakrio. Nikako ga nisu uspjeli pronaći. Već je pala noć te je on još skriven čekao da ga netko pronađe. Međutim kada je odlučio izaći, shvatio je da su sva djeca davno već otišla kući. Djeca su ga tražila, međutim čim se smrklo svatko je otišao svojoj kući vjerujući

da se Ivan izgubio. Osjećaj da si nebitan, da se nitko ne trudi oko tebe najgori je osjećaj na svijetu. Tada se rađaju razne frustracije, kompleksi te osoba čini sve da bi skrenula pažnju drugih na sebe.

Izgubljena ovca je sama, preplašena, okružena raznim opasnostima i ostaje joj samo nada da će je netko doći spasiti. Hoće li njen pastir napustiti ostale ovce samo radi nje? Hoće li moj Bog napustiti sve važnije stvari ovog svijeta i doći pomoći meni, izgubljenoj ovci? Iako ga ne dozivam, i ne molim u zadnje vrijeme? Dugo se nisam ispovjedio. Možda sam ga i zaboravio? Možda ga i nisam htio zaboraviti, ali odnijeli su me ovozemaljski problemi. Obitelj, posao, računi...

Isus kao i u ovoj prispodobi ne odustaje od tebe, traži te do kraja. Bitan si. Najbitniji u tom trenutku. Nema računicu, srce ga vuče k tebi. Njegovo srce čuje tvoje vapaje. U tom trenutku si mu najvažniji i on ne odustaje. Traži uporno i doziva. Iako si ti već odlučio daje kraj, da nikog nije briga, On dolazi! Ne pita zašto si se izgubio. Nosi te na svojim ramenima. Spašen si i radostan.

Radost pastira koju spominje Isus, kada pronade izgubljenu ovcu, nije ništa manja od radosti koju ovca osjeća. »Nikada ja tebe ne bih pronašao da ti Gospodine nisi mene prvi tražio« reče sveti Augustin.

Služba riječi 28416

<https://martinique.catholique.fr>

Papa Benedikt XVI. O Srcu Isusovu

Pismo njegove svetosti Benedikta XVI. vrhovnom poglavaru družbe Isusove prilikom pedesete obljetnice enciklike 'Haurietis aquas'

Prečasnom ocu Petru-Hansu Kolvenbachu, S. J. vrhovnom poglavaru Družbe Isusove

Riječi proroka Izaije - *'S radošću ćete crpsti vodu iz izvora spasenja'* (Iz 12, 3) - na početku su enciklike kojom Pio XII. podsjeća na prvo stoljeće otkako je po čitavoj Crkvi raširen blagdan Presvetoga Srca Isusova - danas, 50 godina kasnije, ništa nisu izgubile od svojega značenja. Promičući štovanje Srca Isusova, enciklika *Haurietis* potiče vjernike da se otvore otajstvu Božjem u njegovoj ljubavi, dajući se njome preobraziti. I nakon pedeset godina ostaje aktualna zadaća kršćana da nastave produbljivati svoj odnos sa Srcem Isusovim tako da u sebi ponovno oživotvore vjeru u spasenjsku Božju ljubav, prihvaćajući je uvijek bolje u svoj život.

Otkupitelj jev proboden bok vrelo je na koje nas upućuje enciklika *Haurietis aquas*: na tom vrelu treba da se napajamo da bismo mogli dospjeti do prave spoznaje Isusa Krista i da dubokoiskusimo njegovu ljubav. Tako ćemo moći bolje razumjeti što znači poznavati ljubav Božju u Isusu Kristu, iskusiti je držeći usmjeren pogled na Njega sve do toga da živimo u

potpunom iskustvu njegove ljubavi kako bismo je mogli svjedočiti drugima. I doista, da se poslužim izrazom svojega časnoga prethodnika Ivana Pavla II. *'uza Srce Kristovo srce ljudsko uči poznavati pravi i jedini smisao života vlastitoga određenja, ljudsko srce uči shvaćati vrijednost pravog kršćanskog života, uči čuvati se od određenih opakosti srca, uči sjediniti sinovsku ljubav prema Bogu s ljubavlju prema bližnjemu. Tako se - što je i stvarna zadovoljština koju zahtijeva Srce Spasiteljevo - na naraslim ruševinama mržnje i nasilja može graditi uljudba Srca Kristova'*.

Spoznati Božju ljubav u Isusu Kristu

Deus caristas est naveo sam tvrdnju iz Prve Ivanove poslanice: *'Mi smo upoznali ljubav koju Bog ima prema nama i povjerovali joj'*, da bih istaknuo kako na izvoru kršćanskoga bića postoji susret s jednom Osobom. Budući da se Bog očitovao na najdublji način po utjelovljenju svojega Sina, učinivši se u njemu 'vidljivim', upravo u odnosu s Kristom možemo

<https://www.zupapotoci.ba/>

upoznati tko doista Bog jest. I još: budući da je Božja ljubav najdublje izražena u daru što nam ga daje Krist predajući svoj život za nas na križu te, gledajući na njegovu muku i smrt, osobito možemo jasnije prepoznati bezgraničnu ljubav Božju prema nama: *'Bog je doista tako ljubio svijet da je dao svoga jedinorođenoga Sina, da ne pogine ni jedan koji u nj vjeruje, već da ima život vječni'* (Iv 3 16).

To, međutim, otajstvo Božje ljubavi za nas nije samo sadržano u kultu i štovanju Srca Isusova: ono je na isti način sadržaj svake prave kršćanske duhovnosti i pobožnosti. Važno je stoga istaknuti da je temelj te pobožnosti star kao što je staro samo kršćanstvo. Doista, biti kršćanin moguće je samo s pogledom upravljenim na Križ našega Otkupitelja, *'na onoga koga su proboli'* (Iv 19, 37; usp. Zah 12, 10). S pravom enciklika *Haurietis aquas* podsjeća da su rana na boku kao i rane čavala za bezbrojne duše bile znakovi ljubavi koja je sve izrazitije oblikovala njihov život. Prepoznati Božju ljubav u Raspetomu postalo je za njih nutarnje iskustvo kojim su zajedno s Tomom priznavali: *'Gospodin moj i Bog moj!'* (Iv 20, 28), što im je dopuštalo da dopru do dublje vjere prihvaćajući bez pridržaja Božju ljubav.

Iskusiti Božju ljubav upravljajući pogled na Srce Isusa Krista

Dublje značenje toga štovanja Božje ljubavi očituje se samo onda kad se pozornije promatra njezin dar ne samo spoznaji, nego poglavito i osobnom iskustvu takve ljubavi u pouzdanom predanju njezinoj službi. Jasno je da se iskustvo i spoznaja ne mogu međusobno odijeliti: jedno upućuje na drugo. No potrebno je osim toga istaknuti da je prava spoznaja Božje ljubavi moguća samo unutar stava ponizne molitve i velikodušne raspoloživosti. Polazeći od takva nutarnjega stava, pogled koji počiva na boku kopljem probodenom pretvara se u šutljivo klanjanje. Pogled na Gospodinov proboden bok, iz kojega proviru *'krv i voda'* (usp. Iv 19, 37), pomaže nam da upoznamo mnoštvo darova milosti koji odatle proizlaze i otvara nas svim drugim oblicima kršćanske pobožnosti koje su sadržane u kultu Srca Isusova.

Snažna vjera kao plod Božje ljubavi koju smo iskusili milost je i Božji dar. Ali čovjek će moći iskusiti vjeru kao milost samo u onoj mjeri u kojoj je prihvati u sebi kao dar od kojega nastoji živjeti. Štovanje Božje ljubavi, na što vjernike poziva enciklika *Haurietis aquas*, mora nam pomoći da se neprestano podsjećamo kako je On na

sebe preuzeo to dragovoljno trpljenje 'za nas', 'za mene'. Kad njegujemo taj kult, ne samo da zahvalno priznajemo Božju ljubav, nego se nastavljamo otvarati toj ljubavi tako da se naš život sve više daje njome oblikovati. Bog, koji je svoju ljubav ulio 'u naša srca po Duhu Svetom koji nam je dan' (Rm 5,5), neumorno nas poziva da prihvatimo njegovu ljubav. Poziv da se posve predamo spasenjskoj Kristovoj ljubavi i da se njoj posvetimo svoju stoga svrhu ima u odnosu s Bogom. Eto zašto je taj kult, posve usmjeren na Božju ljubav koja se žrtvuje za nas, tako nezamjenjivo važan za našu vjeru i za naš život u ljubavi.

Živjeti sukladno s ljubavlju koju smo iskusili i svjedočiti je

Tko prihvaća iznutra Božju ljubav, toga ta ljubav oblikuje. Čovjek koji je iskusio Božju ljubav za njega je ona kao 'poziv' kojemu valja odgovoriti. Pogled upravljen Gospodinu koji je 'uzeo naše slabosti i ponio naše bolesti' (Mt 8, 17) pomaže nam da postanemo osjetljiviji na trpljenje i na potrebe drugih. Kontemplacija koja se klanja kopljem probodenom boku stvara u nama osjetljivost na spasenjsku volju Božju. Osposobljava nas da se povjerimo spasenjskoj i milosrdnoj ljubavi te nas istodobno jača u želji da sudjelujemo na njegovu spasenjskom djelu postajući njegova sredstva. Darovi primljeni iz otvorena boka iz kojega su potekli 'krv i voda' (Iv 19, 34) pretvaraju i nas u to da i mi za druge postanemo vrelo

iz kojega teku 'rijeke žive vode' (Iv 7, 38). Iskustvo ljubavi koje se steklo kultom probodenoga Otkupiteljeva boka čuva nas od rizika da se oslanjamo na same sebe i otvara nas raspoloživosti za život za druge. *'Po tomu smo upoznali ljubav što je On dao za nas život. Tako i mi moramo dati svoj život za svoju braću'* (1 Iv 3, 16).

Odgovor zapovijedi ljubavi moguć je samo iz iskustva da nam je tu ljubav već prije Bog dao. Štovanje ljubavi koja je postala vidljivom u otajstvu Križa, a ponazočen u svakom Euharistijskom slavlju, pravi je temelj, jer mi možemo postati osobe kadre ljubiti i predati se, te postati sredstvo u Kristovim rukama: jedino tako možemo biti uvjerljivi navjestitelji njegove ljubavi. Takvo otvaranje Božjoj volji, ipak se ima obnavljati svakoga trenutka: *"Ljubav nikad nije 'gotova' i 'potpuna'".* Pogled na *'kopljem proboden bok'*, u kojem odsijeva beskrajna Božja želja za spasenjem, ne može se stoga promatrati kao prolazni oblik kulta ili pobožnosti: klanjanje ljubavi Božjoj, koja je u simbolu *'probodenog srca'* pronašla svoj povijesno-pobožni izražaj, ostaje neodgodivo za živi odnos s Bogom.

Sa željom da ova pedeseta obljetnica u tolikim srcima potakne uvijek žarči odgovor ljubavi Srca Kristova, Vama, Prečasni Oče, i svim redovnicima Družbe Isusove koji su uvijek vrlo aktivni u promicanju te temeljne pobožnosti, udjeljujem posebni apostolski blagoslov.

Vatikan, 15.svibnja 2006.

Papa Benedikt XVI.

Mali vjeronaučni leksikon

Liturgijske geste

Liturgijske geste, u kršćanstvu, držanje i kretnje za različitih obreda i liturgijskih čina, kojima se odaju ili konvencionalno izražavaju osjećaji što ih pri tom činu treba imati (prošnja, divljenje, strahopoštovanje). Dije se po sadržaju i po dijelovima tijela kojima se izvode. Liturgijske geste po sadržaju mogu biti sakramentalne (polaganje ruku, križanje), molitvene (raširene ruke *orant*, uzdizanje očiju, klečanje, sklopljene ruke), prinosne (podizanje predmeta ili stvari u zrak), pokorničke (genufleksija, prostracija, udaranje u prsa, inklinacija), pozdravne (poljubac mira), počasne (inklinacija, kadenje), konvencionalne (sjedenje, pranje ruku, porekcija, procesija). Liturgijske geste po dijelovima tijela mogu uključiti cijelo tijelo (stajanje, sjedenje, prostracija, procesija), glavu (inklinacija, uzdizanje očiju, poljubac mira), ruke (raširene, sklopljene, prekrižene na prsima, polaganje ruku, udaranje u prsa, križanje, porekcija), noge (klečanje, genufleksija).

Liturgijske knjige

Liturgijske knjige, zbirke tekstova za uporabu u kršćanskom bogoslužju.

U prvim stoljećima kršćanstva liturgijski su se tekstovi skupljali u knjige prema potrebama osoba koje su obavljale određeni dio liturgije; tako su nastali: pontifikal za biskupa, sakramentar za svećenika, lekcionar za čitača, evangelistar za đakona, gradual za pjevače. U srednjem se vijeku (od X. st.) počinju sastavljati prema liturgijskim slavljinama za koja su određene; tako su nastali misal, obrednik, časoslov, antifonal, procesional i dr.

Liturgijski jezici

Liturgijski jezici, jezici koji se upotrebljavaju u kršćanskoj liturgiji.

U početku su to bili aramejski i grčki, potom latinski, sirijski, koptski, armenski, arapski, crkvenoslavenski.

U istočnim kršćanskim crkvama od samog je početka prevladalo načelo upotrebe živoga narodnog jezika u liturgiji. To će načelo u svome misionarskom djelovanju među slavenskim narodima primijeniti sv. Ćiril i Metod (crkvenoslavenski jezik).

U Katoličkoj crkvi stoljećima je liturgijskim jezikom bio latinski, izuzevši hrvatske glagoljaše i sjedinjene istočne katoličke crkve. Nakon Drugoga vatikanskog koncila (XX. st.) u katoličku liturgiju uvode se živi nacionalni jezici.

Reformatori su u protestantsko bogoslužje uveli žive nacionalne jezike u XVI. st.

<https://www.catholicsingles.com>

John Fisher

22. lipnja

Papa Pavao III. bio je sve pokušao kako bi spasio život biskupa Johna Fishera, najmudrijega i najobrazovanijega čovjeka Engleske, kojega je Henrik VIII. bio dao uhititi te osudio na glavosijek po svršetku kratkoga sudskoga postupka. Čak mu je podijelio i kardinalsku čast, u nadi kako će time zastrašiti kralja, a biskupu spasiti život. No, Henrik VIII. je prezirno papi odgovorio riječima: *"Slobodno pošalji kardinalski šešir, ali, kada stigne, neće više biti glave na koju bi ga se stavilo"*.

I zaista, 22. lipnja 1535. ovaj je hrabri i sveti biskup završio svoj život glavosjekom. Nekoliko dana kasnije na stratištu je završio još jedan čuveni, učeni i neustrašivi Englez; bio je to sv. Toma More, i sam žrtva dugoga i žestokoga teološko-političkoga sukoba, koji je engleskoga kralja suprotstavio Rimskoj Crkvi.

John Fisher i Toma More, prema mišljenju Henrika VIII., pogriješili su u tome što su odbili ozakoniti njegov razvod od

Katarine Aragonske, koju je odbacio kako bi se oženio dvorskom damom Annom Boylen, u koju se bijaše ludo zaljubio. Odbili su to zajedno s papom, kojemu se Henrik VIII. također bio obratio. *"Ne možemo rastaviti ono što je Bog združio"* - glasio je papin odgovor.

John Fisher rođen je u mjestu Beverley 1469. S dvadeset i dvije godine zaređen je za svećenika. Bio je nadasve inteligentan čovjek, sklon duboku proučavanju, kao i sjajan humanist te je kao takav prvo postao savjetnikom i ispovjednikom Margarete de Beaufort, majke Henrika VIII., a potom dekanom sveučilišta u Cambridgeu, koji je pretvorio u središte europske kulture, otvarajući nove kolegije te uspostavljajući katedru za grčki i hebrejski. Naposljetku je proglašen biskupom Rochestera.

Uspio se svojemu dobu, zajedno sa sv. Tomom More, nametnuti kao jedan od najistaknutijih predstavnika engleskoga humanizma. Bio je u doticaju s poznatim učenim ljudima, poput Reuchlina te je prijateljevao sa sv. Erazmom Rotterdamskim.

Kada je Martin Luther stao obznanjivati svoje zamisli o Crkvi i sakramentima, John Fisher im se snažno suprotstavio, ustvrdivši kako su nespojive s kršćanskom predajom. Stao je tada uza svoga kralja, kojemu je bio pouzdanik i prijatelj, kako bi ga obranio od Lutherovih napada. Henrik VIII. bio je, naime, napisao pogrđan tekst o Lutheru, u kojemu veliča katoličke sakramente, radi kojega mu je papa na dar poslao zlatnu ružu te mu dodijelio titulu *defensor fidei* (branitelj vjere, op. prev.).

Između Fishera i Henrika VIII. bilo je, dakle, sve u najboljem redu, sve do onoga dana kada je kralj izgubio glavu za tom svojom dvorskom damom. Mora da ga je ta zaljubljenost bila potpuno zaludila, kada je izjavio kako je spreman na sve kako bi se oženio lijepom Anom, uključujući i shizmu te povlačenje čitave Engleske Crkve u svoju zabludu, odijelivši je tako od rimskih vlasti. Mislio je kako će njegov prijatelj biskup biti na njegovoj strani, ali se u tome prevario. Fisher mu je poslao glas kako ga nikada, baš nikada, ne bi slijedio u njegovoj bezbožnoj pustolovini.

Kralj se, međutim, oglušio na to te ga je 13. travnja 1534. pozvao neka prizna nevaljanost prvoga braka te Papi zaniječe mogućnost opoziva. U protivnome će biti optužen za veleizdaju i odgovarajuće kažnjen.

John Fisher je, dakako, odbio to učiniti te je završio zatočen u londonskoj kuli. Kasnije je jednako tako odbio prihvatiti i dokument parlamenta kojim se kralj proglašava *"jedinim poglavarom Crkve Engleske"*. Osuda na smrt bila je neizbježna.

U zoru 22. lipnja, čuvar kule pošao je k biskupu kako bi ga obavijestio: *"Kralj želi da još danas budete pogubljeni"*. Fisher ga je na to upitao: *"U koliko sati?" "U devet"* - glasio je odgovor. *"Onda me pustite još malko odspavati, ne zato što bih se bojao smrti, već radi moje bolesti i slabosti."* Dopusšteno mu je još tri sata odmora.

U devet sati, Fisher je bio spreman te nadasve pomno odjeven. *"Danas je dan svadbene gozbe"*, rekao je onima koji su mu pomagali u oblačenju.

Na stratište se popeo čitajući sljedeće riječi Johnova Evanđelja: *"U ovome se sastoji život vječni..."* Na to se obratio gomili koja je nazočila njegovu smaknuću: *"Kršćanski narode, umirem za svoju vjernost svetoj Katoličkoj Crkvi Kristovoj"*. Prije no što će položiti glavu na panj, zapjevao je himan zahvale: *Te Deum* ("Tebe Boga hvalimo", op. prev.).

Njegovo je tijelo, obezglavljeno i nago, čitavoga dana ostavljeno na stratištu.

Sahranili su ga neki prijatelji noću, na groblju Svih Svetih u Barkingu.

Njegova glava bijaše, pak, nabijena na kolac i petnaest dana izložena na londonskome mostu. Skinuta je kako bi na njeno mjesto bila postavljena glava Tome Mora, koji je svoje mučeništvo podnio 16. srpnja. Johna Fishera svetim je proglasio Pio XI., g. 1935.

NAŠI POKOJNI

VLADO BUSAK,

PU karlovačka, u službi, Lasinja, 19. lipnja 1996.

ADRIAN GORŠIĆ,

PU karlovačka, U službi, Karlovac, 21. lipnja 1996.

DARKO BOŽIČEVIĆ,

PU ličko - senjska, Otočac, 22. lipnja 1994.

STJEPAN MIRKOVIĆ,

PU brodsko - posavska, Lužani, 23. lipnja 1992.

DINKO KREŠIĆ,

PU splitsko - dalmatinska, u službi, Solin, 23. lipnja 2008.

ŽELJKO MARKOVIĆ,

PU ličko - senjska, 25. lipnja 1992.

POČIVALI U MIRU